

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder, de avocatul Marcela Roșca în numele inculpatului Tataroi Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 29 decembrie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Tataroi Andrei Stepan, născut la 14 decembrie 1983, originar și locuitor al s. Copanca, r-nul Căușeni.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 21.01.2013 pînă la 29.12.2014;*
2. *Instanța de apel de la 02.02.2015 pînă la 01.04.2015;*
3. *Instanța de recurs de la 10.08.2015 pînă la 24.11.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 29 decembrie 2014, Tataroi Andrei a fost condamnat în baza art. 166/1 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare a fost suspendată pe un termen de probă de 2 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, cu încasarea din contul lui Tataroi Andrei în beneficiul lui Nicul Savva a prejudiciului moral în valoare de 10 000 lei. În partea încasării prejudiciului material, acțiunea a fost admisă în principiu, urmînd ca acțiunea să fie examinată în procedura civilă, din motivul că partea vătămată nu a prezentat dovezi pertinente întru confirmarea suportării cheltuielilor apreciate ca prejudiciu material.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, Tataroi Andrei, deținînd în baza ordinului MAI RM nr. 532 ef din 14.11.2008 funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Copanca al Comisariatului Raional de Poliție Căușeni (la acel moment) și în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, avînd statutul de persoană publică, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor de menținere a ordinii publice, în detrimentul prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 12/15 din legea nr. 416- XII din 18.12.1990 cu privire la Poliție, pct. 16 lit. a), b) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale prevăzute în fișa de post a funcției deținute, care îl obligă să nu supună pe nimeni torturii, să nu aplice forța fizică, decît pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrîngerea rezistenței opuse cerințelor ilegale, să respecte Constituția Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla să nu recurgă la forță, cu excepția

cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, a comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală în următoarele circumstanțe:

Tataroi Andrei, fiind persoană publică, la data de 03 iulie 2012, în jurul orelor 17.00 conducându-se de sentimente de superioritate, fiind în exercițiul funcției, aflându-se pe strada Solopova din satul Copanca, raionul Căușeni, lângă domiciliul lui Tcacenco Filip, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fără careva temeii, l-a maltratat pe Nicul Savva, aplicându-i lovituri cu mâinele, picioarele și cu un baston pe diferite regiuni ale corpului, provocându-i conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 207/D din 15.08.2012- leziuni corporale sub formă de edem și echimoză a gambei stingi, fractură spiralată a metafiei distale a tibiei cu deplasare, ce se califică ca vătămare corporală medie.

Acțiunile ilegale ale lui Tataroi Andrei au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale lui Nicul Savva, precum și intereselor publice, exprimate prin prejudicierea imaginii în societate a organului de drept pe care îl reprezintă.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Tataroi Andrei în prevederile art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal - săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței.

De către instanța de judecată acțiunile inculpatului Tataroi Andrei au fost încadrate în dispoziția art. 166/1 alin. (1) Cod penal - *cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică.*

3. Nefiind de acord cu sentința enunțată, inculpatul Tataroi Andrei și apărătorul acestuia Grigoraș Renat au atacat-o cu apeluri:

- inculpatul Tataroi Andrei, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa. Apelantul a invocat că, sentinței a fost formulată pe bază de presupuneri, sau nici o probă a acușării nu confirmă învinuirea imputată. Toate afirmațiile de învinuire sunt declarative. Apelantul a considerat că de către organul de urmărire penală și instanța de judecată nu s-a stabilit mecanismul și circumstanțele de formare a leziunilor corporale depistate la cet. Savva Nicul, deoarece în perioada de timp, după plecarea inculpatului de la fața locului și pînă la adresarea părții vătămate după ajutor medical (03.07.2012, ora 17.00 - 06.07.2012, ora 15.00), acesta putea fi accidentat de către o unitate de transport, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 207 D din 09.08.2012, maltratat de către alte persoane sau, primite în alte circumstanțe.

Totodată la emiterea sentinței nu s-a ținut cont de noțiunile speciale utilizate în art. 166/1 Cod penal, care nu sunt prezente în cazul dat.

Mai mult, vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul cînd instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod procedură penală, ceea ce nu este făcut în prezenta cauză.

- avocatul Grigoraș Renat în numele inculpatului Tataroi Andrei, a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului. Apelantul a invocat aprecierea incorectă a probelor de la dosar, instanța limitându-se doar la descrierea formală a declarațiilor martorilor, fără a da apreciere contradicțiilor evidente

între declarațiile acestor martori, în raport cu raportul de expertiză medico-legală nr. 207/D, și a explicațiilor date în ședința de judecată de expertul legist. Instanța de fond a dat apreciere superficială raportului de examinare medico-legală a lui Nicul Savva, cât și a explicațiilor expertului în instanța de judecată, care a exclus categoric mecanismul de formare a leziunii depistate la Nicul Savva în urma loviturii cu un corp contondent dur în regiunea fracturii (declarațiile părții vătămate), adică în urma loviturilor aplicate cu mâinile și picioarele asupra corpului, atât în poziție statică, cât și în poziție orizontală a corpului părții vătămate (declarațiile lui Tcacenco Roman), a exclus cu certitudine posibilitatea formării leziunilor depistate în urma căderii corpului de la înălțime proprie din poziție ortostatică, cu sau fără accelerație, pe fese (declarațiile martorului Tcacenco Filip). Astfel, expertul a explicat careva posibile mecanisme de formare a asemenea leziuni, unul din asemenea mecanisme fiind descris de instanța de judecată în concluzii, însă fără a avea nici un suport probatoriu. Cu atât mai mult, instanța de fond a neglijat declarațiile expertului că echimoza la nivelul fracturii este cauzată nu de lovitură, ci este o consecință a fracturii, iar instanța pune în concluzie că acea echimoză este o consecință a loviturii(lor).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, au fost admise din alte motive apelurile declarate de către inculpatul Tataroi Andrei și avocatul acestuia Grigoraș Renat, casată, inclusiv din oficiu, sentința în partea încadrării juridice a faptei și pronunță o nouă hotărîre, după cum urmează:

Inculpatul Tataroi Andrei Stepan, este recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități în organele MAI pe un termen de 1 an.

În rest, sentința s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța instanța de apel a stabilit că, în ziua de 03.06.2012 inculpatul Tataroi Andrei, aflîndu-se în s. Copanca în apropierea casei lui Tcacenco Filip, văzîndu-l pe Nicul Savva, s-a apropiat de acesta și i-a cerut ca el să-l ajute la lucru, dar deoarece a primit refuz, l-a lovit pe pătimit cu palma peste corp, apoi cu bastonul peste picior și Savva Nicul, rotindu-se a căzut jos peste bordura ce se afla la locul respectiv, rămînînd așezat pe bordură. Ulterior piciorul s-a inflamă, el nu a putut merge de sine stătător și a fost transportat acasă de vecini. Aceste circumstanțe se confirmă prin declarațiile părții vătămate, a martorilor Tcacenco Roman, Tcacenco Filip, indirect de martorii Cărăuș Vasile, Donoi Alexei, Nicul Vera, Nicul Veaceslav, însuși inculpatul nu neagă faptul că l-a văzut și a vorbit cu partea vătămată, dar susține că Savva Nicul era în stare de ebrietate și probabil că a primit leziunile în alte circumstanțe.

Instanța de apel nu are motive de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate, a martorilor Tcacenco Roman și Tcacenco Filip, deși au fost încercări din partea apărării de a-l influența pe Tcacenco Roman ca să-și schimbe declarațiile. Deși inculpatul neagă acest fapt, atât el cât și martorul M. Patolea, au declarat că, au fost la locul de muncă însă doar pentru a-i lua explicații.

Referitor la divergențele neesențiale dintre declarațiile martorilor Tcacenco Roman, Tcacenco Filip, Donoi Alexei, Cărăuș Vasile de la urmărirea penală, instanța de apel a relevat următoarele. Acestea în ședința de judecată au încercat să nege că ar fi văzut ceva, ceea ce denotă existența unei presiuni, dat fiind faptul că inculpatul este colaborator al poliției, iar Patolea Mihail este inspector de sector în acest sat. Cu toate acestea, Donoi Alexei totuși susține declarațiile de la urmărirea penală și declară că a văzut cum Nicul Savva a căzut pe șezute în timp ce o persoană se îndepărta de la el, iar persoana ce se

îndepărta era Tataroi Andrei, și martorul Tcacenco Filip a susținut declarațiile de la urmărirea penală când a afirmat că a văzut cum Tataroi l-a împins pe partea vătămată și acela a căzut pe șezute. Atît în raportul de expertiză medico-legală, cît și din explicațiile expertului se constată că părții vătămate i-au fost cauzată vătămare corporală medie, iar acestea puteau fi cauzate la interacțiunea cu un corp/uri/ contondent dur de la care pătimitul a căzut, rotindu-se, pe membrul inferior sting.

După cum s-a menționat, partea vătămată Savva Nicul nu avea careva motive de a-l calomnia pe inculpat, învinuindu-l că l-ar fi lovit deoarece erau în relații normale, mai ales că sunt și rude îndepărtate, iar martorul Tcacenco Roman care este cel mai consecvent în declarațiile sale nu are vreun resentiment față de Tataroi Andrei concret, deoarece i-a fost anterior întocmit un proces-verbal de colaboratorii poliției, nu de acesta, în timp ce Donoi Alexei a declarat cert că nu va spune ce a văzut, fiind cumătru cu Patolea M., colegul lui Tataroi A., cu părinții cărora tatăl este vecin.

În continuare, instanța de apel a menționat că, infracțiunea în cauză are un subiect special — persoană publică, iar inculpatul Tataroi Andrei întrunește condițiile legale ale acestuia, deținînd în baza ordinului MAI RM nr. 532 ef din 14.11.2008 funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Copanca al Comisariatului Raional de Poliție Căușeni (la acel moment) și, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal avînd statutul de persoană publică, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor de menținere a ordinii publice.

Deci, fiind constatată corect fapta reținută în sarcina inculpatului, vizavi de încadrarea juridică a ei, instanța de apel a relevat următoarele. De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului au fost calificate în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, iar instanța de judecată a încadrat acțiunile lui Tataroi Andrei conform prevederilor art. 166/1 Cod penal adică *„Cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțămîntul expres ori tacit al unei asemenea persoane.”* Reieșind din modificările operate în legea penală prin Legea nr. 252 din 08.11.2012 (publicată la 21.12.2012), recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal la art. 166/1 alin. (1) Cod penal este incorectă din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, această prevede răspunderea penală pentru „săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțite de aplicarea violenței”.

Astfel, întrucît prin Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 263-269/855 din 21 decembrie 2012) au fost abrogate atît lit. a) și c) alin. (2) art. 328 Cod penal, cît și s-a introdus art. 166/1 Cod penal - Tortura, tratamentul inuman sau degradant, în consecință, fapta de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, după modificările operate în Codul penal prin Legea nr. 252 nu a fost dezincriminată, în continuare fiind posibile de pedeapsă penală persoanele care au săvîrșit fapte prejudiciabile în baza art. 166/1 Cod penal.

Totodată, prin prisma art. 8 și art. 10 Cod penal pornind de la faptul că Legea nr. 252 din 08.11.2012 nu conține anumite prevederi care ar înlătura caracterul infracțional al faptei, care ar ușura pedeapsa ori în alt mod ar ameliora situația persoanei care a comis infracțiune, aceasta nu are efect retroactiv și acțiunile subiecților infracțiunii ce cad sun

incidența legii în cauză urmează a fi calificate în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, acțiunile inculpatului Tataroi Andrei corect se încadrează în dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal.

La stabilirea măsurii de pedeapsă instanța de apel, potrivit prevederile art. 61, 75-78 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, circumstanțele atenuante și agravante, personalitatea celui vinovat. Inculpatul Tataroi Andrei a comis pentru prima dată o infracțiune, care face parte din categoria celor mai puțin grave pentru care legea penală prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, nu a recunoscut vina.

Circumstanțe care agravează răspunderea se apreciază de către instanță - comiterea faptei culpabile în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu.

Circumstanțe atenuante nu s-au stabilit.

În contextul împrejurărilor stabilite, instanța de apel a considerat că reeducarea inculpatului poate avea prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă fără executarea efectivă a acesteia și izolarea lui de societate, fiind posibil în cazul dat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă în care se vor impune anumite obligații.

Totodată, reieșind din sancțiunea legii pentru care el este recunoscut vinovat, instanța de apel a considerat oportun și echitabil de a aplica față de Tataroi Andrei pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități în organele MAI pe un termen de un an.

Instanța de apel a considerat că prima instanță corect a soluționat și acțiunea civilă, ori, prin acțiunile inculpatului, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, el a urmat un tratament îndelungat.

5. Nefiind de acord cu hotărârile enunțate, procurorul și avocatul Marcela Roșca în numele inculpatului Tataroi A. au atacat cu recursuri ordinare, prin care:

- procurorul, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatului să-i fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată pe un termen de 2 ani. Recurentul invocă că, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii, sau acesta este expus neclar. Instanța de apel s-a expus în defavoarea apelanților, agravînd situația inculpatului. Mai mult, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel se invocă oportunitatea aplicării art. 90 Cod penal, iar în dispozitiv se reține o altă soluție.

- avocatul Marcela Roșca în numele inculpatului Tataroi A., făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 11), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor instanței de fond și de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond. Recurentul invocă că, concluziile instanței despre vinovăția inculpatului este bazată pe presupuneri; nici unul din martori nu au declarat că ar fi văzut cum inculpatul ar fi aplicat careva lovituri către partea vătămată; ancheta preliminară a fost efectuată cu încălcarea dreptului la un proces echitabil; nu a fost recunoscut ca corp delict „bastonul specializat” și nu a fost anexat la dosar; nu sunt clare împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, timpul comiterii infracțiunii, precum și locul comiterii acesteia; potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 207 D din 09.08.2012 la Savva Nicul s-a stabilit

„edem și echimoză a gambei stîngi, fractura spiralată...producerea acestor leziuni este imposibilă în circumstanțele indicate în ordonanță”; instanța de apel urma să stabilească legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, astfel determenînd latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

6. Judecînd recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Sub acest aspect se atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit sentinței Judecătoriai Căușeni din 29 decembrie 2014, Tataroi Andrei a fost condamnat în baza art. 166/1 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani. În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare a fost suspendată pe un termen de probă de 2 ani.

Sentința a fost contestată cu apel de partea apărării și inculpat prin care s-a solicitat emiterea unei hotărîri de achitare în privința inculpatului din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

Examinînd cererea de apel, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel a indicat că, „ în contextul împrejurărilor stabilite, instanța consideră că reeducarea inculpatului poate avea prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă fără executarea efectivă a acesteia și izolarea lui de societate, fiind posibil în cazul dat aplicarea prevederilor art.

90 Cod penal cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă în care se vor impune anumite obligații”, însă în partea dispozitivă a deciziei, instanța stabilește pedeapsa cu închisoare sub formă de 3 ani, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, astfel agravând situația inculpatului în propriul apel.

În acest context, Colegiul lărgit relevă că, conform art. 410 Cod de procedură penală, instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel.

Astfel, instanța de apel a omis faptul că regula neagrării situației se aplică tuturor titularilor dreptului de apel, cu excepția cazului când, procurorul atacă hotărîrea în defavoare inculpatului, iar instanța de apel este în drept, după caz, de a-i agrava situația în orice sens.

În cazul dat sentința Judecătorei Căușeni, emisă în privința inculpatului Tataroi Andrei, a fost contestată doar de către inculpat și avocatul acestuia, respectiv regula neagrării situației apelantului se aplică anume față de acești subiecți procesuali.

Călăuzitoare în acest sens sunt și explicațiile de la pct. 12.4 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „**Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel**”, cu modificările ulterioare, care stipulează că, - *“Potrivit art.410 CPP, instanțele de apel, soluționând cauza, nu pot crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel. Regula neagrării situației se aplică tuturor titularilor dreptului de apel, cu excepția cazului când procurorul atacă hotărîrea în defavoare inculpatului, iar instanța de apel este în drept, după caz, de a-i agrava situația acestuia în orice sens.*

Instanțele de apel vor avea în vedere și faptul că regula neagrării situației guvernează nu numai pedeapsa, dar și oricare alt aspect al laturii penale, cum ar fi, spre exemplu, recunoașterea unor circumstanțe agravante, schimbarea încadrării juridice a faptei într-o infracțiune mai gravă, chiar dacă pedeapsa nu se va majora.”

Totodată, Colegiul lărgit menționează și faptul că, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel se indică că, ...*acțiunile inculpatului Tataroi Andrei corect se încadrează în dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal ...care a comis pentru prima dată o infracțiune și face parte din categoria celor mai puțin grave pentru, care legea penală prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani... ”*, însă, dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani, infracțiunea făcînd parte, potrivit art. 16 Cod penal, din categoria celor grave. Astfel, instanța de apel s-a expus neclar, eronat indicînd prevederile dispoziției articolului menționat și gravitatea infracțiunii.

Potrivit celor expuse, se conchide că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii ori acesta este expus neclar, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care conform art. 414 Cod de procedură penală trebuie să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate.

În asemenea condiții, Colegiul penal, constatînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel, urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să adopte o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Djulieta Devder, de avocatul Marcela Roșca în numele inculpatului Tataroi Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui *Tataroi Andrei Stepan* și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la 15 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu